

Firmám není profesní růst našich absolventů lhostejný

Kurz Instruktor praktického vyučování se v září odehrál také v Berouně, a to na Střední odborné škole a Středním odborném učilišti v Berouně-Hlinkách. Kurz se uskutečnil pod vedením vedoucího učitele odborného výcviku, pana Ladislava Veselého a pana Bc. Milana Kuděje, učitele teoretického vyučování.

Jak se vám podařilo kurz naplnit? Kolik jste měli účastníků?

Po vzájemné dohodě se zástupci firem, se kterými již několik let úspěšně spolupracujeme nebo do budoucna počítáme, že spolupracovat budeme, byli vybráni adepti, u kterých je předpoklad, že jsou ochotni se věnovat práci s mladými lidmi. Kurzu se účastnilo celkem šest zástupců firem Arriva Králův Dvůr, Bohemia, GZ media s.r.o. Loděnice, Myja-tech s.r.o. a Keramet.

Uspěli jste u firem s nabídkou kurzu hned, nebo bylo vyjednávání složité? Sázelí jste třeba na bývalé žáky?

Uspěli jsme docela dobře u strojírenské firmy Myja – tech s.r.o., jejíž majitel je náš bývalý žák, který má ještě v čerstvé paměti, jak taková školní výuka odborného výcviku probíhá. Při osobním jednání se zástupci a majiteli firem bylo velmi obtížné je přemluvit, aby uvolnili svoje pracovníky, zvláště u pracovníků, kteří jsou přímo z provozu. Například u firmy Keramet, výrobci střešních krytin, kterému právě vrcholí odběrová sezona.

Jak vyhovovala délka a rozložení kurzu samotným účastníkům?

Téměř všem firmám nejvíc vadil celkový velký počet výukových dnů. Méně problémový by pro ně byl maximálně dvoudenní rozsah výuky, což nám dávali jasně najevo samotní účastníci kurzu už při jeho zahajování. Tato averze však postupně uvadala, což především ovlivnil náš přístup k nim, a především naše vazba na jejich nadřízené, kteří je k nám poslali.

Jaké byly reakce účastníků z hlediska obsahu a potřebnosti kurzu pro jejich rozvoj? Dozvěděli se něco nového a pro ně užitečného?

Po určité počáteční nedůvěře některých účastníků kurzu byli všichni výkladem postupně vtaženi do problematiky pedagogiky a výchovy a stále častější diskuse o tématech nás přesvědčila, že všichni chápou důležitost spolupráce škol a firem. Zároveň si uvědomili potřebu získat a prohloubit znalosti o pedagogickém vedení žáků. Budoucí instruktoři oceňovali především právě informace o pedagogickém vedení a působení na žáky přicházející do jejich firem.

Co z vašeho pohledu chybí stávajícím instruktorům, že pocítíte potřebu realizovat pro ně takový kurz?

Instruktoři jsou vesměs zkušení a kvalitní pracovníci firem, ale při jednání s přicházejícími a pracujícími žáky jim někdy chybí pedagogický a výchovný nadhled. Také jiný „pohled na svět“ současných adolescentů může občas způsobit nejen jeden konflikt a instruktor v té chvíli nemůže zůstat jen instruktorem nebo pracovníkem firmy, ale měl by zároveň být i pedagogem a vychovatelem. Žáka prostě primárně neodsuzovat za jeho jiné názory, ale snažit se jej pochopit. Zvolit lidský přístup.

Účastnili se kurzu i úplní nováčci, kteří se teprve instruktory stát chtějí, nebo spíš ti, kteří tuto pozici již vykonávají, ale potřebují získat nebo si upevnit znalosti z oblasti pedagogiky, psychologie, legislativy a kurikulární problematiky?

Z našich šesti instruktorů se v pěti případech jednalo o zkušené pracovníky, někteří z nich již naše žáky na pracovištích několik let vedou. Přesto firmy i přímo oni měli zájem o komplexní prohloubení svých znalostí a zdokonalení svého přístupu k žákům, čehož si jako škola nesmírně ceníme. Je to pro nás signál, že ani firmám není profesní růst našich absolventů lhostejný.

Museli jste si kurz nějak adaptovat na potřeby firmy či školy, nebo byly úpravy jen minimální? Doplnili jste do prezentace nějaké konkrétní téma?

Úpravy byly minimální. Prezentace připravené pracovníky NÚV (Národní ústav pro vzdělávání – pozn. red.) byly komplexní a jelikož se jednalo o první pilotáž kurzu Instruktor, nevěděli jsme, jak bude vše časově vycházet. Nechtěli jsme dalšími úpravami kurz ještě více prodlužovat. Jediným vloženým materiálem tak bylo seznámení s různou typologií učitelů během třetího (exkurzního) dne, což jsme se pokusili účastníkům demonstrovat i nahlédnutím do teoretické výuky dvou zcela typologicky odlišných učitelů. Do samotných prezentací jsme si pouze vložili přímé odkazy na materiály naší školy, se kterými jsme v průběhu kurzu pracovali.

Výuku exkurzní jednotky jste realizovali ve školních dílnách za přítomnosti žáků. Chtěli jste, aby instruktoři viděli, jak má správně vypadat učební den, nebo vám to přišlo jednodušší z důvodů různých pracovišť jednotlivých účastníků kurzu?

Exkurzní den přímo v prostorách školy jsme zvolili úmyslně. Prostředí firem účastníci kurzu dobře znají a podmínky na pracovištích navštívených firem by se pravděpodobně moc nelišily. Chtěli jsme naopak, aby budoucí instruktoři viděli, jaké podmínky a jaké možnosti naši žáci při odborném výcviku v dílnách školy mají a jak se liší od pracovišť firem. Zároveň jsme přímo na výuce chtěli ukázat, jak by měl vypadat začátek pracovního dne, přístup dílenského učitele k žákům a samozřejmě i zakončení pracovního dne, včetně zhodnocení práce, kterou žáci odvedli. Také kontakt přímo se žáky a navíc ve větší skupině byl z našeho pohledu pro instruktory důležitý.

Jaké jsou vaše celkové pocity a dojmy, co se vám zdálo v kurzu užitečné?

Z pohledu školy musím celý kurz hodnotit jednoznačně kladně. Podařilo se navázat ještě užší kontakt školy s firmami. Potěšující byl také fakt, že nikdo z instruktorů nepojal kurz takzvaně jako povinnost, ale všichni s úmyslem získat doplňující a rozšiřující informace z oblasti pedagogiky a částečně i psychologie, které samozřejmě využijí při vedení našich žáků ve svých firmách. Jejich zájem v podobě otázek a četných diskusí i během občerstvovacích přestávek nás neustále přesvědčoval o tom, že celý kurz berou vážně a chtějí tento nastolený trend užší spolupráce firem a škol podporovat.

V čem spatřujete přínos kurzu pro školu i pro samotné instruktory?

Některé přínosy jsem již zmínil výše, ale jako škola si především vážíme firem i jejich zástupců, že jim není lhostejný současný stav absolventů učňovských profesí. Firmy musí své pracovníky obměňovat a doplňovat a tato spolupráce se školami je pro ně naprosto ideální příležitostí, jak se na profesní kvalitě absolventů přímo podílet i jak ji pozitivně ovlivnit. Navíc populační demografickou křivku nelze nijak ošálit, a čím dříve si firmy uvědomí, že takovéto spolupráce jim z dlouhodobého hlediska ušetří nemalé peníze za náborů a získávání nových pracovníků, tím lépe.

Z hlediska instruktorů, kromě naplnění myšlenky celoživotního vzdělávání by je tento kurz měl posunout dále v pedagogickém vedení žáků a přinést i jiný pohled na dnešní generaci, o čemž mluvili i sami instruktoři. Škoda, že zatím naše zákony a platná legislativa neumožňují instruktory ve firmách nějak finančně zvýhodnit právě za odborné vedení žáků. Byl by to určitě další motivační prvek jak pro firmy, tak pro další instruktory.

Je e-learningová forma kurzu přínosná, nebo ho v této podobě nevyužijete?

E-learningovou formu kurzu jsme využili jen částečně. Hned na úvod jsme účastníkům kurzu dali na vybranou, jakým způsobem chtějí skládat závěrečný test, a většina byla pro klasickou písemnou podobu. Ostatní vložené elektronické materiály jsme samozřejmě hojně využívali a především při přípravě organizace kurzu velice pomohly a ušetřily spoustu drahocenného času. Také možnost vložit svoje vlastní soubory a materiály na web byla určitě přínosem. Selhání techniky nejde nikdy vyloučit a tento prostor byl stále zálohou pro případné působení Murphyho zákonů.

Chcete kurz využít i v budoucnu?

My jako škola samozřejmě ano. Otázka je, jak rychle další firmy objeví přínosnost nejen tohoto kurzu, ale především nutnost začít spolupracovat se školami a podílet se na přípravě absolventů učňovských oborů. Z našeho pohledu je právě tato otázka jednou z klíčových pro přežití řemesel a snazší začleňování absolventů do firem.

Ukázka správného průběhu učebního dne ve školních dílnách SOŠ a SOU Beroun-Hlínky

Ukázka didaktických metod a vedení žáků v SOŠ a SOU Beroun-Hlínky